

Warszawa, dnia 09-09-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

Anna Moskwa

DIŚ-I.050.32.2022.MS
2229387.8220746.6693874

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

odnosząc się do interpelacji Pani Posel Gabrieli Lenartowicz oraz grupy Posłów, skierowanej także do MI oraz MSWiA, w sprawie katastrofy ekologicznej na rzece Odrze (K9INT35340), uprzejmie proszę o przyjęcie przedstawionych poniżej informacji.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska wraz z podległymi jednostkami niezwłocznie po otrzymaniu informacji o sytuacji na Odrze, podjęło działania zmierzające do zidentyfikowania genezy oraz możliwości opanowania skutków zjawiska, intensyfikując jednocześnie dotychczasowe czynności monitoringowe oraz kontrolne.

W zakresie kompetencji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zostały podjęte działania, w wyniku których właściwe Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska zaangażowane w sprawę:

- 1) na bieżąco prowadzą działania czynności wyjaśniające, rozpoznawcze oraz kontrolne, zgodnie z posiadanymi kompetencjami,
- 2) dokonują oględzin rzeki Odry i zlecają pobór próbek do badań do Centralnego Laboratorium Badawczego GIOŚ,
- 3) współpracują wzajemnie oraz z innymi organami,
- 4) raportują do GIOŚ o ustaleniach i podejmowanych działaniach,
- 5) realizują polecenia i wytyczne przekazywane im na bieżąco przez GIOŚ, w tym dotyczące przeprowadzenia cyklu kontrolnego w zakładach odprowadzających ścieki do rzeki Odry na terenie właściwych województw, wytypowanych na podstawie pozwoleń wodnoprawnych i zintegrowanych przekazanych przez organy wydające te pozwolenia.

Ponadto, zaznaczyć należy, że właściwe Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska (śląski, opolski, dolnośląski, lubuski oraz zachodniopomorski) prowadzą kontrole interwencyjne oraz czynności określone w art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Niezależnie od powyższego, Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, na zlecenie WIOŚ na potrzeby czynności kontrolnych, na bieżąco prowadzi badania próbek wody w Odrze, których wyniki zamieszczane są na stronie: <https://www.gov.pl/web/odra/badania-odry>. Dotychczas wykonane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska badania nie potwierdziły obecności rtęci w Odrze po stronie polskiej w woj. lubuskim i zachodniopomorskim. Również Państwowa Inspekcja Weterynaryjna wykluczyła rtęć jako przyczynę śnięcia ryb.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne, organami właściwymi w sprawach gospodarowania wodami są:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej,
- 2) minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej,
- 3) Prezes Wód Polskich,
- 4) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich,
- 5) dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich,
- 6) kierownik nadzoru wodnego Wód Polskich,
- 7) dyrektor urzędu morskiego,
- 8) wojewoda,
- 9) starosta,
- 10) wójt, burmistrz lub prezydent miasta,

natomiast kontrole gospodarowania wodami - oprócz organów Inspekcji Ochrony Środowiska – wykonują Wody Polskie (kontrolowane przez Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej), a także dyrektorzy urzędów morskich, Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Zgodnie z posiadanymi kompetencjami regionalni dyrektorzy ochrony środowiska mają możliwość wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa art. 15 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, zwanej dalej „ustawą szkodową”, nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych, w związku z wystąpieniem bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku.

W omawianej sprawie dotyczącej rzeki Odry Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomieniem z dnia 11 sierpnia 2022 r., znak: WSI.512.35.2022.KMA.1, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa powyżej.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska działając zgodnie z dyspozycją art. 26b ustawy szkodowej, implementującej zapisy Dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Współpraca pomiędzy Państwami Członkowskimi), w związku z art. 15 ww. Dyrektywy, po uzyskaniu informacji o zanieczyszczeniu wód rzeki Odry oraz wszczęciu ww. postępowania, poinformował odpowiednie organy ochrony środowiska w Niemczech o wszczęciu postępowania w związku z wystąpieniem bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wyniku zanieczyszczenia wód rzeki Odry, które mogą mieć skutki na terenie Niemiec.

Postępowanie w trybie ustawy szkodowej prowadzone jest przez RDOŚ we Wrocławiu we współpracy z RDOŚ w Opolu, Gorzowie Wielkopolskim oraz w Szczecinie. RDOŚ we Wrocławiu współpracuje z organami zaangażowanymi w sprawie, zgodnie z kompetencjami, m. in. wojewódzkimi inspektorami ochrony środowiska i wojewodami. Regionalni dyrektorzy ochrony środowiska z Opola, Wrocławia, Gorzowa Wielkopolskiego i Szczecina, zgodnie z właściwością miejscową, weryfikują informacje i rozpoznają skalę strat w gatunkach chronionych, m.in. ryb i mięczaków, a także ewentualnie ssaków - jak bóbr czy wydra oraz ptaków. Ustalenia te będą stanowić materiał dowodowy oraz pozwolą ocenić, jakie działania zapobiegawcze lub naprawcze będą konieczne do podjęcia. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie mogą być formułowane dopiero po zdiagnozowaniu przyczyn i mechanizmów zaistniałej szkody w środowisku.

W ramach prowadzonego postępowania administracyjnego RDOŚ we Wrocławiu prowadzi również działania w kierunku ustalenia sprawcy zdarzenia i w ramach tych działań kompletuje i poddaje analizie pozwolenia wodnoprawne na zrzut ścieków do rzeki Odry posiadane przez różne podmioty prowadzące działalność w sąsiedztwie rzeki.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pozostaje w stałym kontakcie z RDOŚ we Wrocławiu, Gorzowie Wielkopolskim, Szczecinie, Opolu oraz Katowicach.

Na terenie Parku Narodowego „Ujście Warty” prowadzony jest codzienny monitoring ewentualnych skutków zanieczyszczenia Odry (śnięcie ryb, upadki ptaków i ssaków żyjących w środowisku wodnym). Park Narodowy „Ujście Warty” nie obejmuje wód Odry, jednak w związku z ujściowym odcinkiem Warty wpadającej do Odry, z uwagi na potencjalną możliwość wypłynięcia wód Odry do Warty (przy obfitych opadach deszczu bądź na skutek cofki) prowadzony jest monitoring Warty oraz Postomii. Aktualnie nie stwierdzono skutków skażenia Odry w wodach Warty i Postomii znajdujących się w obszarze Parku.

Na wodach Wolińskiego Parku Narodowego prowadzony jest stały monitoring, Park współpracuje także z rybakami wykonującymi rybactwo kulturowe na wodach Parku, w zakresie stałego informowania o ewentualnych skutkach zanieczyszczenia wód Odry. W związku z prowadzonym wypasem bydła na wyspie znajdującej się w zlewni wód Zalewu Szczecińskiego oraz jego kontaktem z wodami, Powiatowy Lekarz Weterynarii zarządził jego ewakuację.

W Prokuraturze Okręgowej we Wrocławiu prowadzone jest śledztwo o sygn. 3047-1.Ds.75.2022 w sprawie zanieczyszczenia w lipcu 2022 r. wód rzeki Odry, którego następstwem było zniszczenie w świecie zwierzęcym w znacznych rozmiarach, tj. o czyn z art. 182 § 1 k.k. w zw. z art. 185 § 1 k.k.

Postępowanie przygotowawcze prowadzone jest w ramach zespołu śledczego powołanego przez Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu.

Z uwagi na wagę i zawłość materii będącej przedmiotem postępowania, śledztwo zostało objęte zwierzchnim nadzorem służbowym Prokuratury Krajowej, w celu zapewnienia właściwego ukierunkowania postępowania oraz efektywnego wykonywania czynności procesowych - w sposób zapewniający realizację celów postępowania przygotowawczego określonych w art. 297 k.p.k

Ministerstwo Infrastruktury we współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzi prace związane z opracowaniem projektu ustawy w sprawie rewitalizacji rzeki Odry.

Projekt ustawy będzie dotyczył następujących obszarów:

- 1) Odbudowy zasobów przyrodniczych, w szczególności wsparcia inwestycji mających na celu polepszenie warunków wodnych w obszarze dorzecza Odry;
- 2) Zapewnienia ewentualnych działań kompensacyjnych;
- 3) Wzmocnienie monitoringu środowiskowego, a także wymiany informacji między właściwymi organami;
- 4) Wprowadzenie rozwiązań systemowych mających poprawić jakość wody w rzekach, a także odpowiednich działań w sytuacji wystąpienia zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem wody.

Szczegółowe informacje o działaniach w sprawie wyjaśnienia przyczyn śnięcia ryb w Odrze zamieszczane są na bieżąco na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/odra> oraz na stronie GIOŚ <https://www.gios.gov.pl> i właściwych Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska.

Z poważaniem
w zastępstwie Ministra

Małgorzata Golińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM

Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury